

Hugo Bouter

Jakob als beeld van Christus, de Goede Herder

'Zodra Jakob Rachel, de dochter van Laban, de broeder van zijn moeder, zag, en het kleinvee van Laban, de broeder van zijn moeder, trad Jakob toe, wentelde de steen van de opening van de put en drenkte het vee van Laban, de broeder van zijn moeder. En Jakob kuste Rachel en verhief zijn stem en weende'.

Genesis 29:2vv.

De herder en zijn toekomstige bruid

Een onverwachte ontmoeting bij een bron: dat is de kern van deze minder bekende geschiedenis uit het leven van de aartsvader Jakob. Het was echter een ontmoeting die diep ingreep in het leven van Jakob en de vrouw die hier elkaar voor het eerst leerden kennen. Het zou hun leven een nieuwe wending geven.

Deze geschiedenis vertoont parallellen met Genesis 24, maar ook met Exodus 2. Evenals destijds Eliëzer, de knecht van Abraham, dat had gedaan, had ook Jakob zich op weg begeven naar Haran, dat in Noord-Mesopotamië lag (Gen. 24:10; 27:44; 28:10). Daar woonde immers de familie van de aartsvaders (Gen. 11:31-32; 12:4; 22:20-23). Zoals Abraham voor zijn zoon Isaak geen vrouw uit de dochters van de Kanaänieten wilde nemen, zo wensten Isaak en Rebekka voor hun zoon Jakob geen vrouw uit de dochters van Kanaän (Gen. 27:46-28:2). De bruid werd in beide verhalen gezocht binnen de familiekring. In beide gevallen vond er een ontmoeting plaats bij de bron. In Genesis 24 ontmoette de afgezant van de familie de aanstaande bruid buiten de stad bij een waterput, in Genesis 29 ontmoette

Jakob persoonlijk zijn toekomstige vrouw bij een put in het veld in de nabijheid van Haran (Gen. 29:4-5).

Jakob handelde in dit hoofdstuk als de redder in de nood. Zodra hij Rachel zag en het kleinvee dat zij hoedde, trad hij toe, wentelde de steen van de opening van de put en drenkte het vee van Laban, de broer van zijn moeder (Gen. 29:10). Hij was de sterke held, de bevrijder, de verlosser die alle moeilijkheden overwon en alle hinderpalen uit de weg ruimde. Zo kwam hij de zijnen te hulp en voorzag hij in hun behoeften.

Hier zien wij een duidelijke parallel met Exodus 2. Mozes kwam in een soortgelijke situatie enkele herderinnen te hulp en drenkte persoonlijk de kudde van zijn toekomstige schoonvader. Mozes, die later zijn eigen volk Israël zou bevrijden uit de slavernij van Egypte, 'redde' als vreemdeling in een vreemd land eerst de bruid die hem daar zou worden geschonken. Zowel Jakob als Mozes zijn in dit opzicht treffende beelden van onze Heer Jezus Christus, de machtige Held, de sterke Bevrijder. Hij is de grote Verlosser, die ons redt uit alle nood en dood en die in al onze behoeften voorziet. Waar kunnen wij Hem ontmoeten? Bij de waterbron, waar Hijzelf de schapen drenkt met levenswater, helder en zuiver.

Wij hebben een machtige Heiland

Jakob had een lange reis ondernomen om zijn verwanten te ontmoeten, die hij niet persoonlijk kende. Toen hij bij Haran was gekomen, zag hij een put in het veld en drie kudden kleinvee die daarbij gelegd waren. Hij hoorde dat de dochter van zijn oom ook eraan kwam met de schapen van haar vader. Het verbaasde Jakob dat de herders de steen niet van de opening van de put wentelden om het vee te drinken en dan weer te gaan weiden. Maar de mannen zeiden dat ze dat niet konden. De steen was te groot en moest met vereende krachten worden verwijderd. Deze wachtende mensen laten ons in type zien hoe de mensheid uitziet naar de tijd van universele zegen die in het komende Vrederijk gestalte zal krijgen.

Maar toen Rachel dichterbij kwam en Jakob haar zag, en het kleinvee van Laban, de broer van zijn moeder, trad hij toe en toonde zijn buitengewone kracht door helemaal alleen de steen van de opening van de put te wentelen en het vee van Laban te drinken. Hier zien wij tot welke grote dingen de kracht van het geloof en de kracht van de liefde in staat zijn. Deze verborgen energie verzet bergen. Ze ruimt grote hindernissen uit de weg en doet onverwachte zegen stromen.

Dit gebeurde allemaal vóórdát de eigenlijke tijd daartoe was aangebroken. En het is een beeld van wat er nu plaatsvindt in de huidige bedeling van Gods genade, nog vóór de tijd van de herstelling en wederoprichting van alle dingen (Hand. 3:21). De Heer Jezus heeft de grote kracht van Zijn liefde jegens ons bewezen door Zichzelf geheel en al te geven en op te offeren. Zo kwam Hij Zijn ‘verwanten’, het nageslacht van Abraham, te hulp (Hebr. 2:14-18).

Liefde in actie

Zo overwon Hij de duivel, de dood en de zonde. Hij deed dat in Zijn wonderbare opstandingskracht; want door Zijn opstanding uit de doden is Hij verklaard Gods Zoon te zijn in kracht (Rom. 1:4). Christus heeft Zijn *opstandingskracht* jegens ons bewezen door ons, hoewel wij zwak en krachteloos waren, ja, zelfs dood door onze overtredingen, met Hem te doen opstaan tot een nieuw leven (Rom. 5:6; Ef. 2:5-6). Hij deed wat niemand anders kon doen. De sterke Held, de machtige Heiland, overwon dood en graf. De dood kon Hem niet vasthouden, de steen kon Hem niet tegenhouden. Hij wentelde die Zelf weg om zo te zeggen, hoewel het een engel was die Hij daartoe gebruikte (Matt. 28:2). Het is zeker niet toevallig dat er in het verslag van Jezus’ opstanding uit de doden ook wordt gesproken over een zeer grote steen, die de vrouwen niet konden afwentelen (Marc. 16:3-4).

Jakob wentelde de steen van de opening van de put en vervolgens drenkte hij de kudde, die ook een beeld is van de gemeente (Joh. 10; 1 Petr. 5). Zoals wij reeds zagen, is het Christus’ dood die ons het leven schenkt. Uit het geopende graf, uit Zijn dood en opstanding, vloeit een ‘stroom’ van leven en zegen. De gemeente van God deelt hierin vóórdát de tijd van universele zegen aanbreekt voor Israël en voor de wereld. Zij is dus op bijzondere wijze gezegend. Zij is de éne kudde die door de sterke Verlosser, die de Grote Herder van Zijn schapen is, wordt gedrenkt met het ‘levende water’. Als de Goede Herder heeft Christus Zijn leven voor ons ingezet (Joh. 10:11). Als de Opgestane is Hij de Grote Herder van de schapen (Hebr. 13:20). Als zodanig drenkt Hij ons nu met Zijn Geest (1 Kor. 12:13). Tevens gaat Hij ons voor als de Leidsman en de Voleinder van het geloof (Hebr. 12:2). Hij is de ware Jakob, de Verlosser, de meerdere van Mozes.

Christus is allereerst de Dienaar van Israël

Wij moeten hierbij wel aantekenen dat het doel van Christus’ komst in het vlees in de eerste plaats Israël betrof. Hij kwam voor Zijn verwanten naar het vlees, Zijn

eigen volk. Hij zocht 'het Zijne' (Joh. 1:11), en ontfermde Zich over 'het nageslacht van Abraham' (Hebr. 2:16). Zo zien wij in deze geschiedenis dat Jakob optrad als de bloedverwant van Rachel, die een type van Israël is. Jakob had Rachel lief en ter wille van haar wilde hij zeven jaren dienen (Gen. 29:18).

Het Nieuwe Testament bevestigt deze gedachte. Paulus legt uit dat Christus allereerst de Dienaar van de besnedenen (of: de besnijdenis) is geweest (Rom. 15:8). Hij heeft een volmaakt dienstwerk verricht voor Gods uitverkoren volk. Als gelovigen uit de volken zijn wij pas in tweede instantie op het toneel verschenen. Dat was louter een zaak van Gods ontferming: Zijn onverdiende gunst jegens hen die veraf waren (Rom. 15:9; Ef. 2:12-13). Dat de dingen na Christus' komst in het vlees anders gegaan zijn, heeft te maken met Israëls *verwerping* van de Messias. Daardoor is het heil direct tot de volken gekomen. Zo is Lea, de niet-bemide, een beeld van de bruidsgemeente uit de volken. Israël als natie zal later worden gezegend, zoals Rachel ook pas later aan Jakob tot vrouw werd gegeven.

Het is echter bijzonder treffend om te zien hoe Jakob bewogen werd door zijn liefde voor Rachel, en hoe die liefde hem in actie deed komen (Gen. 29:10), hem ontroerde (vs. 11), en hem aanzette tot dienstbaarheid (vs. 18-20). In dit opzicht is hij ook in praktisch opzicht een geweldig voorbeeld voor gelovige mannen, die immers ertoe worden opgeroepen hun eigen vrouwen lief te hebben als zichzelf (Ef. 5:25vv.).

